

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Д.є.н., проф. Лоханова Н.О.
(підпис)
“___” травня 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030509 Облік і аудит
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою Облік і аудит
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік і контроль готової продукції та її реалізації (на прикладі ТОВ
«Телекарт – Прилад»)»

Виконавець:
студентка ОЕФ, 42 група
Гуткан Анжеліка Іванівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:
ст. викладач
(науковий ступінь, вчене звання)
Зварич Любов Володимирівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2019

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	6
1.1. Готова продукція як об’єкт обліку: оцінка, визнання, класифікація.....	6
1.2. Синтетичний та аналітичний облік готової продукції.....	10
1.3. Документальне оформлення руху готової продукції.....	17
1.4. Порядок формування фактичної собівартості випущеної продукції....	20
РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ТЕЛЕКАРТ - ПРИЛАД»	24
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	24
2.2. Облік готової продукції на складі та в бухгалтерії.....	31
2.3. Облік відвантаженої готової продукції та розрахунків з покупцями....	36
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ДОСЛІДЖУВАНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ.....	39
3.1. Організація внутрішнього контролю на підприємстві.....	39
3.2. Аналіз готової продукції досліджуваного підприємства.....	45
3.3. Можливі напрями вдосконалення обліку, аналізу та внутрішнього контролю готової продукції ТОВ «Телекарт – Прилад».....	52
ВИСНОВКИ	59
Список використаних джерел.....	63
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми. Реалізація випущеної готової продукції виступає кінцевою метою діяльності виробничих підприємств, заключним етапом кругообігу його засобів, по завершенні якого визначаються результати господарювання та ефективність виробництва. Це визначає необхідність точного і своєчасного обліку відвантаженої та реалізованої продукції, а також посиленню контролю даної складової. Від ефективності обліку готової продукції та її реалізації залежить, який обсяг доходу отримає підприємство. Це обумовлює важливість вивчення обліку процесів виробництва та реалізації отриманого продукту у відповідності до стандартів бухгалтерського обліку.

У ринкових умовах процедурі реалізації готової продукції передую виробничий процес. Підприємству слід виробляти той вид продукції, що матиме попит на ринку збуту. Головну роль при забезпеченні конкурентоспроможності підприємства виконує система внутрішнього контролю за зберіганням та реалізацією готової продукції, оскільки вона впливає на фінансові результати, які є узагальнюючим показником роботи підприємства. При таких умовах завдання обліку полягає у вчасному забезпеченні управлінського персоналу точною та актуальною інформацією про фінансовий стан суб'єкта господарювання. Це дозволить ефективно регулювати виробництво та реалізацію продукції, планувати наступну діяльність, а також уникати суб'єктивності у процесі прийняття рішень.

Вивченням та дослідженням питань обліку, аналізу та внутрішнього контролю реалізації готової продукції займалися такі наукові діячі та практики як Бутинець Ф. Ф., Гуцайлюк З. В., Кужельний М. В., Єфіменко В. І., Ткаченко Н. М., Сопко В. В., Марченко О. К., Кондраков В. Б.

Обсяг виробництва і реалізації продукції є взаємозалежними показниками. В умовах обмежених виробничих можливостей і необмеженому попиті на перше місце висувається обсяг виробництва продукції. Але в міру насичення ринку і посилення конкуренції не виробництво визначає обсяг продажів, а навпаки, можливий обсяг

продажів є основою розробки виробничої програми. Підприємству слід виробляти тільки ті товари й у такому обсязі, у якому воно може дійсно їх реалізувати.

Бухгалтерський облік процесу виробництва залежить від конкретних умов, характеру технологій та організації виробництва, і визначається індивідуальними особливостями. Деколи виготовлення одного продукту різними технологічними прийомами вимагає різної системи групування статей витрат собівартості продукції. Особливої уваги слід приділити обліку випуску продукції у комплексних виробництвах, де з одного виду матеріалів виготовляють кілька видів готової продукції.

Таким чином, вивчення особливостей обліку, аналізу та контролю готової продукції є пріоритетним завданням для вітчизняних підприємств. Незважаючи на певний досвід, накопичений до теперішнього часу, деякі питання залишаються недостатньо вирішеними. Це обумовлює важливість та актуальність дослідження сучасних напрямів розвитку обліку та контролю готової продукції та її реалізації.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних положень та розробка рекомендацій та пропозицій щодо вдосконалення обліку та контролю готової продукції та її реалізації в сучасних ринкових умовах.

Для досягнення визначеної мети потрібно вирішити такі завдання:

- проаналізувати поняття готової продукції, її види та функції;
- дослідити нормативно-правове забезпечення обліку готової продукції;
- розглянути проблемні питання обліку та контролю готової продукції та її реалізації;
- проаналізувати фінансово-економічну діяльність Товариства з обмеженою відповідальністю «Телекарт - Прилад» (далі – ТОВ «Телекарт - Прилад»);
- проаналізувати стан діючої системи обліку та контролю готової продукції на досліджуваному підприємстві;
- розробити пропозиції щодо удосконалення обліку готової продукції на підприємстві, що досліджується;

– надати рекомендації щодо впровадження внутрішнього контролю готової продукції на підприємстві, що досліджується.

Об’єкт дослідження. Об’єктом дослідження є процеси, які забезпечують побудову змістовної та адекватної системи інформаційного забезпечення обліку, контролю та аналізу готової продукції ТОВ «Телекарт - Прилад», а також процесу її реалізації.

Предмет дослідження. Предметом дослідження є комплекс теоретичних, організаційних та практичних засад обліку, аналізу та контролю готової продукції ТОВ «Телекарт - Прилад».

Методи дослідження. При розкритті теми були застосовані загальнонаукові методи дослідження:

- структурно–логічний аналіз (при побудові структури дипломної роботи);
- метод порівняння (при зіставленні даних фінансової звітності досліджуваного підприємства за відповідні періоди);
- методи аналізу та синтезу (при вивченні змін показників у динаміці);
- метод спостереження (при вивченні методики та організації обліку на підприємстві).

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є офіційні документи органів законодавчої й виконавчої влади (законодавчо-нормативні акти з питань готової продукції), статистичні дані, матеріали науково-практичних конференцій, наукові статті, доповіді вітчизняних і зарубіжних науковців з проблем обліку та контролю готової продукції та її реалізації, монографії, періодичні видання, інформація з мережі Інтернет, фінансова звітність підприємства, а також дані синтетичного та аналітичного обліку ТОВ «Телекарт - Прилад» за 2016-2018 роки.

ВИСНОВКИ

В умовах ринкової економіки підприємствам надані значні права і можливості у реалізації своїх економічних інтересів, організації виробництва, збуту продукції. Для кожного підприємства готова продукція відіграє важливу роль у складі його оборотних активів та займає домінуючу позицію у здійсненні його діяльності. Готова продукція є уречевленим результатом діяльності підприємства, а відповідно і об'єктом ведення бухгалтерського обліку. Випуск і реалізація продукції впливає на фінансові результати роботи підприємства, адже реалізація готової продукції – це основне джерело формування доходу підприємства.

У процесі виконання кваліфікаційної роботи ми досягли поставленої мети, а саме: здійснили дослідження теоретичних положень та розробку рекомендацій та пропозицій щодо вдосконалення обліку та контролю готової продукції та її реалізації в сучасних ринкових умовах.

З цією метою нами були вирішені наступні завдання:

- проаналізовано поняття готової продукції, її види та функції;
- досліджено нормативно-правове забезпечення обліку готової продукції;
- розглянуто проблемні питання обліку та контролю готової продукції та її реалізації;
- проаналізовано фінансово-економічну діяльність ТОВ «Телекарт - Прилад»;
- проаналізовано стан діючої системи обліку та контролю готової продукції на досліджуваному підприємстві;
- розроблено пропозиції щодо удосконалення обліку готової продукції на підприємстві, що досліджується;
- надано рекомендації щодо впровадження внутрішнього контролю готової продукції на підприємстві, що досліджується.

Результати проведеного дослідження наведені у трьох розділах кваліфікаційної роботи.

У першому розділі кваліфікаційної роботи було вивчено теоретичні основи обліку готової продукції та її реалізації. У роботі наведено класифікацію готової продукції за ознаками. Також, було досліджено нормативно-правове забезпечення обліку готової продукції та її реалізації.

За результатами аналізу діючої системи обліку готової продукції та її реалізації на виробничо-промисловому підприємстві ТОВ «Телекарт - Прилад», проведеного в другому розділі кваліфікаційної роботи, нами розглянуто економічну характеристику підприємства, а також визначено особливості документального оформлення даної категорії обліку. Виявлено, що бухгалтерський облік готової продукції та її реалізації на підприємстві ТОВ «Телекарт - Прилад» здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства та організований за допомогою автоматизованої форми обліку із застосуванням програмного забезпечення «ІТ-Enterprise». У процесі ознайомлення із діючою первинною документацією щодо операцій з готовою продукцією ми виявили певну кількість недоліків. З метою підвищення якості та ефективності документального оформлення вказаного виду операцій нами було запропоновано удосконалити діючу форму здачі готової продукції на склад. Для цього ми розробили власний варіант даного документу із врахуванням зауважень.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи нами було розглянуто внутрішній контроль готової продукції та її реалізації. У результаті проведеного дослідження ми дійшли до висновку, що суттєво важливим елементом у системі господарювання є здійснення суб'єктами господарювання внутрішнього контролю за операціями, що пов'язані із готовою продукцією, оскільки основним завданням контролю є збереження коштів підприємства шляхом уникнення та запобігання помилок у веденні обліку даної складової, а це можливо тільки в результаті правильного виконання поставлених завдань у системах обліку та внутрішнього контролю. Крім цього, у даному розділі нами наведено основні шляхи удосконалення існуючих систем аналізу, обліку та контролю відповідної ділянки обліку.

Так, щодо до удосконалення системи обліку та контролю готової продукції нами рекомендовано керівництву ТОВ «Телекарт - Прилад»:

- розпочати ведення додаткової аналітики у двох напрямках: за технічними особливостями виробів та за їх видами;
- затвердити наказом керівника робочий план рахунків, та включити нові рахунки аналітичного обліку до існуючих 261, 262, 263;
- стандартизувати існуючу систему обліку готової продукції, тобто використовувати єдиний рахунок 26 «Готова продукція» із відкриттям відповідної аналітики;
- розпочати оцінювання готової продукції за плановою виробничою собівартістю із окремим обчисленням відхилення фактичної виробничої собівартості за звітний місяць від планової (нормативної) собівартості;
- залучити до роботи підприємства нових фахівців, що володіють необхідною кваліфікацією, та в посадові обов'язки яких входитимуть інвентаризаційні перевірки готових виробів.

У результаті проведеного нами економічного аналізу, було виявлено, що підприємство знаходиться у кризовому стані. Зокрема, можна виділити декілька показників, що погіршились за звітний період: збільшились адміністративні витрати, витрати на оплату праці, матеріальні витрати та операційні витрати. Для їх оптимізації підприємству були надані такі рекомендації:

- раціоналізувати адміністративно-управлінську структуру з метою оптимізації витрат на оплату праці адміністративного персоналу;
- переглянути застосовні на підприємстві методи нарахування амортизації, а також облікову політику у частині проведення переоцінок;
- раціоналізувати використання матеріальних витрат;
- не допускати залишків нереалізованої готової продукції та товарів на складах.

Також підприємству, у розрізі внутрішнього контролю, рекомендовано створити на підприємстві власну Службу внутрішнього контролю. Для цього підприємству необхідно затвердити документ «Положення про службу внутрішнього контролю», проект якого представлений нами у межах кваліфікаційної роботи. При цьому визначено, що створена Служба внутрішнього

контролю підприємства повинна здійснювати перевірку фінансово-господарської діяльності та забезпечення певної міри інформаційної безпеки. Фахівці служби внутрішнього контролю повинні володіти необхідною кваліфікацією і знаннями з бухгалтерського обліку, аудиту, фінансів. Крім наведеного Положення, нами також запропоновані керівництву робочі документи внутрішнього контролера, а саме тестування системи бухгалтерського обліку, внутрішнього контролю загальної організаційної системи підприємства.

Дотримання ТОВ «Телекарт - Прилад» наданих рекомендацій дозволить суттєво поліпшити оперативність обліку готової продукції та її реалізації, удосконалити організацію ведення документообігу на підприємстві, значно посилити ефективність існуючої системи внутрішнього контролю готової продукції та її реалізації, а також надасть змогу підвищити ефективність господарської діяльності підприємства в цілому. Як результат, досліджуване підприємство посилить інформаційну, контрольну й управлінську функції бухгалтерського обліку готової продукції та її реалізації, підвищить результативність аналітичної роботи і якість внутрішнього контролю.

Список використаної літератури

1. Алисенов А.С. Бухгалтерский финансовый учет: Практикум. 2-е изд., перераб. и дополн. Москва: Юрайт, 2019. 414 с. URL: <https://biblio-online.ru/book/buhgalterskiy-finansovyy-uchet-388441>. (дата звернення: 12.04.2019).
2. Ахметов Р.Г. Экономика предприятий агропромышленного комплекса / Москва: Юрайт, 2019. 431 с. URL: <https://biblio-online.ru/book/ekonomika-predpriyatiy-agropromyshlennogo-kompleksa-388284>. (дата звернення: 19.04.2019).
3. Безверхий К.В. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку: Практ. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 76 с.
4. Бідюк О.О., Шара Є.В. Фінансовий облік – 1: Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 375 с.
5. Бондар М.І. Аудит в АПК: Навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2003. 188 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/104115>. (дата звернення: 18.04.2019).
6. Бородкін О. Про формування і облік собівартості продукції за ринкових умов. Бухгалтерський облік і аудит. 2005. № 3. С. 33-41.
7. Веб сторінка Держстату України: Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД). URL: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html. (дата звернення: 17.04.2019).
8. Великий Ю. Трансформація внутрішнього контролю і аудиту. Агросвіт. 2014. № 2. С. 7-9. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/2_2014/3.pdf. (дата звернення: 17.04.2019).
9. Дацюк О. В., Гринявський С. М. Особливості обліку готової продукції на промислових підприємствах. *Тези доповідей I Всеукраїнської науково-практичної конференції Ч. 1*. Луцьк: Редакційно-видавничий відділ ЛНТУ, 2009. С. 110-112.

10. Должанський М. І., Должанський А. М. Бухгалтерський облік в Україні з використанням Положень (стандартів) бухгалтерського обліку: Навчальний посібник. Львів: Львівський банківський інститут НБУ, 2013. 494 с.
11. Зенько Б.В. Готова продукція: особливості обліку. Вісник: право знати все про податки і збори, 2017. № 11. С. 6-17. URL: <https://news.dtki.ua/accounting/individual-transactions/42876>. (дата звернення: 18.04.2019).
12. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99 р.: із змінами та доповненнями від 12.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>. (дата звернення: 14.04.2019).
13. Кім Ю.Г. Бухгалтерський та податковий облік: Первинні документи та порядок їх заповнення. Київ: ЦУЛ, 2014. 600 с. URL: https://lfhadtbuh.jimdo.com/app/download/12134141427/kim_yu_g_bukhgalters_kiy_ta_podatkoviy_oblik_pervinni_dokume.pdf?t=1519752384&mobile=1. (дата звернення: 20.04.2019).
14. Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Гудзь Н. В. Фінансовий облік: Підруч. 4-те вид., переробл. і доповн. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 451 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/2462363>. (дата звернення: 17.04.2019).
15. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація і методика аудиту: Навч. посіб. Київ: Каравела, 2004. 568 с. URL: https://www.studmed.ru/kulakovska-lp-pcha-yuv-organzasya-metodika-auditu_ccad386.html. (дата звернення: 19.04.2019).
16. Куценко В., Барміна К. Економічна сутність процесу реалізації продукції. Фінансовий облік. 2012. С. 328-329.
17. Лист Міністерства фінансів України від 15.04.2005 № 31–04220–20–17/6687 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6687201-05>. (дата звернення: 18.04.2019).
18. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 (МСБО 2). Запаси від 01.01.2012р. № 929_021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021. (дата звернення: 19.04.2019).

19. Пархоменко В. Облік доходів, витрат і фінансових результатів від діяльності. Бухгалтерський облік і аудит. 2008. № 7. С. 312-315.
20. Петришина Н., Перун Р. Проблеми обліку готової продукції та її реалізації. Наука й економіка. 2014. № 1. С. 49-52. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN. (дата звернення: 17.04.2019).
21. Петришина Н., Радзіонова О. Готова продукція та особливості її обліку. Наука й економіка. 2014. № 1. С. 53-56. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P2. (дата звернення: 17.04.2019).
22. Плешонова П. Облік запасів у промисловості. Баланс - комплект. 2012. № 19. С. 42-46.
23. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999р. № 996-XIV: зі змінами та доповненнями від 16.11.2018р. № 2545-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. (дата звернення: 17.04.2019).
24. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів: наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0002201-07>. (дата звернення: 16.05.2019).
25. Про затвердження Методичних рекомендацій з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості: наказ Міністерства фінансів України 09.07.2007р. № 373. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0373581-07>. (дата звернення: 19.05.2019).
26. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999р. № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>. (дата звернення: 19.04.2019).
27. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999р. № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>. (дата звернення: 20.04.2019).
28. Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку сировини і матеріалів: наказ Міністерства статистики України від 21.06.96р.

- № 193. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0193202-96> (дата звернення: 17.04.2019).
29. Програмне забезпечення IT-Enterprise. URL: <https://www.it.ua>. (дата звернення: 16.04.2019).
30. Сиротенко Н. Запаси – об’єкт обліку та контролю: сучасний стан та напрями вдосконалення. Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр. Одеський держ. екон. ун-т. 2009. № 36. С. 160-165.
31. Слободяник Ю. Б. Внутрішній аудит: Навчальний посібник. Суми: ВПП «Фабрика друку», 2018. 248 с.
32. Слюсарчук Л. Облік готової продукції та її реалізації. Вісник податкової служби України. 2015. № 29. С. 42-48.
33. Соколов Я.В. Бухгалтерский учёт: от истоков до наших дней. Москва: Финансы и статистика, 2005. 638 с.
34. Сопко В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: Навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2006. 526 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/127999>. (дата звернення: 20.04.2019).
35. Сторожук Т.М. Облікова політика підприємства. Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2015. 240 с.
36. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підручник для студ. вищ. учб. закл. екон. спец. 7-ме видання., переробл. і доповн. Київ: А.С.К., 2005. 442 с. URL: <http://www.ec-study.com/ua/view/b500048-tkachenko-buxgalterskiy-finansoviy-oblik-na-pidpriemstvax-ukrayini>. (дата звернення: 20.04.2019).
37. Філозоф О. Організація служби внутрішнього аудиту як передумова якісного його здійснення. Вісник ЖДТУ: Сер. «Економічні науки». 2009. № 1 (47). С. 140-144.
38. Хмелев С. Создание службы внутреннего контроля в системе экономической безопасности предприятия. Вектор науки ТГУ. 2011. № 1. С. 285-288.
39. Хом’як Р.Л., Лемішовський Л.І., Воськало В.І., Мохняк В.С. Бухгалтерський облік в Україні: Навч. посіб. Львів: Бухгалтерський центр «Ажур», 2010. 534 с.

URL: <https://www.twirpx.com/file/383923>. (дата звернення: 20.04.2019).

40. Чебанова Н.В., Єфименко Т.І. Фінансовий облік: Підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2016. 704 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID. (дата звернення: 20.04.2019).
41. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посіб. Київ: Знання, 2010. 444 с. URL: <http://polka-knig.com.ua/book.php?book=541>. (дата звернення: 21.04.2019).
42. Яцишин С. Особливості калькулювання собівартості в умовах формування ринкових відносин. Технічний прогрес та ефективність виробництва. Збірка наукових праць. 2003. № 24. С. 35.